RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

nr. 216.616 van 1 december 2011
in de zaak A. 194.693/IX-6602

In zake : Karel HOET
wonend te 3360 Bierbeek
Keizerstraat 21
alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Ambtenarenzaken
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Emmanuel Jacubowitz
kantoor houdend te 1160 Brussel
Tedescolaan 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 23 november 2009, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (OFO), meegedeeld bij schrijven van 24 september 2009, waarbij Karel Hoet niet geslaagd wordt verklaard voor de test van de gecertificeerde opleiding "Recht van de gerechtelijke tenuitvoerlegging".

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marc Lefever heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 oktober 2011.

Staatsraad Daniël Moons heeft verslag uitgebracht.

De verzoeker, en advocaat Emmanuel Jacubowitz, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marc Lefever heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoeker is ambtenaar bij de Federale Overheidsdienst Financiën.

3.2. Na de gecertificeerde opleiding "Recht van de gerechtelijke tenuitvoerlegging" te hebben gevolgd, legt hij hierover op 29 mei 2009 de door het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (hierna: OFO) georganiseerde test af.

Gelijktijdig wordt er ook een Franstalige opleiding gegeven waarvan de afsluitende test op hetzelfde moment doorgaat.

Om te slagen voor de gecertificeerde opleiding dient een deelnemer minstens 60% van de punten te behalen.

3.3. Bij brief van 24 september 2009 deelt het OFO aan de verzoeker mee dat hij 53,78% behaalde en bijgevolg niet geslaagd is. Dit is de bestreden beslissing.

3.4. Het verbeteringsrooster van de door de verzoeker afgelegde test vermeldt als identificatie van de corrector de initialen "FM".

IV. Onderzoek van enig middel

Standpunt van de partijen

4. De verzoeker voert een enig middel aan, afgeleid uit de schending van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het gelijkheidsbeginsel (met inbegrip van de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet), het vertrouwensbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel, van het algemeen rechtsbeginsel "patere legem quam ipse fecisti", van "de bepalingen m.b.t. de organisatie van de gecertificeerde opleidingen", van de openbaarheid van bestuur, van de materiële motiveringsplicht en van de taalwetgeving. Bij de algemene uiteenzetting van het middel voert hij onder meer aan dat de test verbeterd werd door "FM" die mogelijks Franstalig is. In zijn vierde onderdeel van het middel stelt hij vervolgens meer expliciet dat er sprake is van een schending van de openbaarheid van bestuur, van de rechten van verdediging en van de taalwetgeving doordat het OFO, door het niet willen bekendmaken van de naam van de corrector van het examen, de examinandus verhindert na te gaan of "FM" als corrector een voldoende elementaire kennis van het Nederlands heeft en wat zijn kwalificaties zijn.

5. In de memorie van antwoord antwoordt de verwerende partij dat de verzoeker geen belang heeft bij het aanvoeren van de opmerking dat de

verbeteraar is ingeschreven op de rol van Franstalige advocaten bij de balie te Brussel aangezien hij niet verduidelijkt hoe of in welke mate hij hierdoor een nadeel heeft geleden. Daarnaast benadrukt zij dat Frédéric Masson, zijnde voornoemde corrector, deel uitmaakte van de groep van experten die door het OFO onder contract werden genomen om de Nederlandstalige opleiding te realiseren. Meer bepaald wijst zij op de rol van Frédéric Masson om het hele proces van ontwikkeling van opleiding en test, alsook de organisatie ervan, op de voet te volgen en vooral de coördinatie op zich te nemen.

6. In de memorie van wederantwoord stelt de verzoeker vast dat de verwerende partij niet betwist dat de test van de Nederlandstaligen werd verbeterd door Frédéric Masson, die Franstalig is. Verder stelt hij vast dat uit de stukken van de verwerende partij niet blijkt dat Frédéric Masson zijn aangepaste kennis van het Nederlands heeft bewezen. Integendeel ziet de verzoeker in het feit dat Frédéric Masson enkel wordt vermeld op de Franstalige versie van de website van het advocatenkantoor waar hij werkzaam is en waarop vermeld staat dat hij zijn diploma aan een Franstalige universiteit heeft behaald, een bijkomende indicatie is dat Frédéric Masson het Nederlands niet beheerst of ten minste niet voldoende om een Nederlandstalig examen in beslagrecht te verbeteren.

7. In haar laatste memorie stelt de verwerende partij dat wanneer eenzelfde opleiding aan ambtenaren van verschillende taalrollen wordt verstrekt, het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel moet worden gerespecteerd en dat Frédéric Masson -een extern expert die per definitie niet tot een taalrol behoort- te dien einde is opgetreden als coördinator die erover moet waken dat zowel de Nederlandstalige als de Franstalige kandidaten op dezelfde wijze en met dezelfde graad van gestrengheid beoordeeld worden. Wanneer vereist zou worden dat een coördinator slechts kan worden aangesteld indien hij over universitaire diploma's in de twee talen beschikt dan wel over een universitair diploma in de ene taal aangevuld met een Selor-attest waaruit een voldoende kennis van de andere taal blijkt, zou dergelijke functie maar zeer uitzonderlijk kunnen worden ingevuld waardoor het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel in het gedrang dreigt te komen.

Beoordeling

8. De verwerende partij werpt als exceptie op dat de verzoeker geen belang heeft om op te werpen dat zijn test verbeterd werd door een Franstalige corrector omdat hij niet verduidelijkt hoe en in welke mate hij hierdoor een nadeel heeft geleden.

De verzoeker voert de schending aan van de taalwetgeving en roept aldus een middel in dat de openbare orde raakt. De ontvankelijkheid van een dergelijk middel hangt niet af van het belang dat de verzoeker bij dergelijk middel heeft.

De exceptie wordt verworpen.

9. Artikel 39, § 1, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken bepaalt dat de centrale diensten, waartoe de federale overheidsdiensten en het OFO gerekend moeten worden, zich in hun binnendiensten gedragen naar artikel 17, § 1, van die wetten, wat impliceert dat de taalrol van de ambtenaar bepalend is voor het behandelen van de zaken vermeld in onder meer B, 1° en 3°, van die laatste bepaling. Artikel 17, § 1, B, 1°, heeft betrekking op de zaken die een ambtenaar van de betrokken dienst betreffen. Artikel 17, § 1, B, 3°, heeft betrekking op de zaken die niet onder B, 1° en 2° vallen. Uit de combinatie van de genoemde artikelen volgt dat in de centrale diensten een aangelegenheid die betrekking heeft op een ambtenaar van zulk een dienst moet worden behandeld in de taal van de taalrol waartoe die ambtenaar behoort, in casu in het Nederlands.

Het organiseren van een test die voor de ambtenaar van een bepaalde taalrol een gecertificeerde opleiding afsluit is een dergelijke aangelegenheid. De test mondt immers uit in een voor elk van de kandidaten

individuele beslissing die welbepaalde statutaire gevolgen heeft, afhankelijk van het ambt of de functie die de betrokkene bekleedt.

10. Dit impliceert onder meer dat iedere persoon die als een onmisbare schakel in de opleiding optreedt in staat moet zijn om de kandidaat te beoordelen in de taal van die kandidaat, zonder dat een beroep op vertalers moet worden gedaan. De personen, zoals de lesgevers en de correctoren die betrokken zijn bij de gecertificeerde opleiding, ook al gaat het om externen, moeten bijgevolg de kennis van de taal van degene die de test aflegt, kunnen bewijzen.

11. Het bewijs van de kennis van de taal in de zin van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wordt geleverd door het diploma of getuigschrift waaruit blijkt dat de betrokkene het onderwijs in een welbepaalde taal heeft gevolgd, of door het bewijs van slagen in een examen dat de vereiste taalkennis bewijst. Hiertoe wordt verwezen naar het koninklijk besluit van 8 maart 2001, tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966.

Bijgevolg volstaat een feitelijke kennis van de taal niet.

12. Te dezen blijkt dat het verbeteringsrooster van de door de verzoeker afgelegde test als identificatie van de corrector de initialen “FM” (Frédéric Masson) vermeldt. De verwerende partij verduidelijkt in haar laatste memorie dat de test eerst werd verbeterd “door iemand die het Nederlands afdoende beheerst maar […] ter zake geen diploma of attest kan voorleggen maar zijn hele basisonderwijs in het Nederlands genoten zou hebben”, en dat Frédéric Masson vervolgens als coördinator, alle verbeteringen -zowel van de test over de Nederlandstalige als de Franstalige opleiding- heeft nagekeken om te verzekeren dat de testen voor beide taalgroepen op dezelfde wijze en met dezelfde graad van gestrengheid verbeterd zouden worden.

13. Het wordt niet betwist dat Frédéric Masson de eindverantwoordelijkheid draagt voor de evaluatie van de kandidaten. De vraag is dan ook of hij het bewijs levert dat hij de proeven van de Nederlandstaligen heeft nagekeken in overeenstemming met de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

14. Op vraag van de auditeur-verslaggever om een stuk voor te leggen waaruit de kennis van het Nederlands in hoofde van Frédéric Masson blijkt, schrijft de verwerende partij in een brief van 21 maart 2011 dat Frédéric Masson niet over een taalattest van Selor beschikt maar wel in het kader van zijn rechtenstudie aan de ULB met succes een examen heeft afgelegd over de kennis van het juridisch Nederlands en dat hij de facto een goede kennis heeft van het Nederlands.

15. Zoals hiervóór evenwel overwogen, wordt de kennis van de taal enkel bewezen door het diploma of getuigschrift waaruit blijkt dat de betrokkene het onderwijs in een welbepaalde taal heeft gevolgd en bij ontstentenis van een dergelijk diploma of getuigschrift door het met succes hebben afgelegd van een taalexamen georganiseerd door Selor overeenkomstig voornoemd koninklijk besluit van 8 maart 2001. Het geslaagd zijn voor een examen betreffende de kennis van de Nederlandstalige juridische terminologie in het kader van een Franstalige universitaire rechtenstudie die tot een Franstalig diploma heeft geleid volstaat niet, omdat een dergelijk examen niet voldoet aan de vereisten van een taalexamen, zoals geregeld door de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken en door voornoemd koninklijk besluit van 8 maart 2001. Evenmin volstaat de omstandigheid dat Frédéric Masson de facto een goede kennis van het Nederlands zou hebben.

16. De verwerende partij verwijst terecht naar de noodzaak om de Nederlandstaligen en Franstaligen op gelijke voet te behandelen.

Om dit doel te bereiken dient de corrector voornoemde taalwetgeving, die van openbare orde is, te eerbiedigen, gelet op het identiek karakter van de proef voor de Nederlandstaligen en de Franstaligen.

17. In haar laatste memorie maakt de verwerende partij nog melding van gebeurlijke praktische moeilijkheden om de functie van coördinator in te vullen wanneer deze zou moeten beschikken over universitaire diploma's in de twee talen dan wel over een universitair diploma in de ene taal aangevuld met een Selor-attest waaruit een voldoende kennis van de andere taal blijkt.

Er kan evenwel niet worden ingezien waarom een corrector-coördinator, die wettelijk tweetalig is, de dienst niet zou kunnen uitmaken binnen het OFO, als een identieke opleiding in het Nederlands en in het Frans wordt verstrekt, die uitmondt in een identieke test betreffende een gecertificeerde opleiding.

18. Het enig middel is in die mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van het OFO, meegedeeld bij schrijven van 24 september 2009, waarbij Karel Hoet niet geslaagd wordt verklaard voor de test van de gecertificeerde opleiding "Recht van de gerechtelijke tenuitvoerlegging".

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 1 december 2011, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,

bijgestaan door

Vera Wauters,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Vera Wauters	**André Vandendriessche**